

Ústav světových dějin

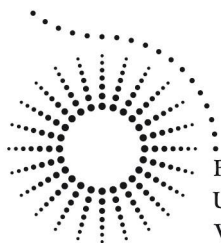
Oponentský posudek diplomové práce

LIŠKA, Martin, *Švédská zahraniční politika v prvních letech vlády Karla XI.*, Diplomová práce, ÚSD FF UK v Praze, Praha 2010, 99 s. rkp.

Předložená diplomová práce Martina Lišky představuje analýzu zahraniční politiky Švédska v letech 1660-1675, tj. od uzavření míru v Olivě, který ukončil tzv. Malou severní válku, do bitvy u Ferhbellinu, v níž braniborská vojska uštědřila Švédům ostudnou porážku. Martin Liška dle mého názoru předložil po odborné stránce velmi kvalitní práci, v níž se zabývá komplikovanými mezinárodními vztahy v období prvních let vlády Karla XI., kdy švédské velmocenské postavení dosáhlo pomyslného vrcholu a kdy Švédové výrazně ovlivňovali nejen záležitosti baltského regionu, ale i vzdálenějších oblastí.

Diplomová práce Martina Lišky je přehledně rozdělena do jedenácti středně velkých kapitol, z nichž první a poslední tvoří úvod a závěrečné zhodnocení, a jedné podkapitoly. V úvodu student velmi zdařile, s maximální znalostí zkoumané problematiky, analyzuje použité metodologické postupy a bibliografii. První kapitola (číslovaná jako druhá) představuje komplexní uvedení do situace, v níž se nacházela švédská zahraniční a vnitřní politika v roce 1660 po smrti mladého krále Karla X. Gustava. Současně Liška správně zdůrazňuje fakt, že Švédové dosáhli na následných mírových jednáních v Olivě, Kodani a Kardisu maximální územní rozlohy v dějinách a rozhodli zápas o nadvládu nad Baltským mořem (*dominium maris Baltici*) ve svůj prospěch.

Ve druhé kapitole se autor zaměřuje na analýzu „zahraničněpolitické orientace“ nejvýznamnější osobnosti švédské zahraniční politiky, které ovlivňovaly směřování země (Karel XI., Magnus De la Gardie, Johan Gyllerstiern, Sten Bielke, Karla Wrangel a Per Brahe). Třetí kapitola, kterou považuji z badatelského hlediska za nejpřínosnější, postupně analyzuje vztahy mezi Švédskem a Dánskem a Holštýnsko-Gottorpskem. Čtvrtá až devátá

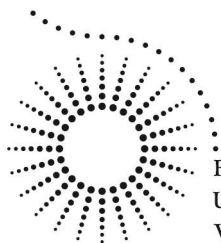

Ústav světových dějin

kapitola jsou analýzou spleťtých vztahů mezi Švédskem a Francií, Braniborskem, Spojenými nizozemskými provinciemi, Anglií, s nejvýznamnějšími říšskými suverény, Polskem a pro Švédy „osudovým“ Ruskem.

V závěru své práce hodnotí Liška švédskou zahraniční politiku v letech 1660-1675 a soudí, že Švédsko se díky své závislosti na francouzských subsidiích jednoznačně nacházelo v takřka vazalském postavení vůči Francii. Současně Liška dochází k logickému závěru, že Francie tolerovala švédskou zahraniční politiku v případě, že „vedla k posílení jejího vlastního vlivu nebo alespoň oslabení jejich protivníků“ a že „neměla zájem na vychýlení mocenské rovnováhy na severu ani v dánský, ani ve švédský prospěch“. Autor se na základě své analýzy švédské zahraniční politiky v letech 1660-1675 přiklání k názoru, že ji lze považovat relativně za úspěšnou v rámci limitovaného ekonomického (závislost na subsidiích) a politického (poručnická vláda) postavení Švédska.

Stylistická a jazyková stránka Liškovy práce dosahuje slušné úrovně, ačkoli jsou v ní drobné překlepy, stylistické neobratnosti a nepřesná slovní spojení (str. 13, 19, 15, str. 11 – „střediskem pozornosti“ místo správného středem pozornosti atd.). Dalším drobným nedostatkem je občasná nedůslednost v psaní některých jmen, Kristýna/Kristina (str. 8, 12, 27), rozpětí let (str. 13: 1595 – 1661 vs. 1674-1677) nebo používání kurzívy v citacích (str. 19). Liška v některých pasážích nerozlišuje rozeřlovník od pomlčky (str. 9). Velmi často chybně používá rovněž uvozovky; kupříkladu u citovaného textu, který je zacitován v rámci věty, by uvozovky měly být před interpunkcí (s. 19 aj.). Některé pasáže Liškovy práce trpí nadměrným množstvím dat, které snižují čtivost jinak kvalitního textu. V kontextu 17. století bych se přikláněl k opatrnějšímu používání některých pojmů. Čtenář by mohl v některých pasážích nabýt dojmu, že slova „mocnost“ a „velmoc“ a „Nizozemci“ a „Holandřané“ a slovní spojení „Spojené nizozemské provincie“ a „Nizozemí“ jsou ekvivalenty, ve skutečnosti jsou v nich jisté rozdíly.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav světových dějin

Navzdory výše zmíněným výtkám je třeba vyzdvihnout skutečnost, že Martin Liška svou práci založil na obdivuhodném množství anglicky, německy a zejména švédsky psané literatury, zahrnující vydané edice dokumentů, starší i nejnovější monografie a časopisecké studie. Vzhledem k tomu, že diplomová práce Martina Lišky splňuje všechny požadavky, kladené na tento typ studentské kvalifikační práce, navrhuji jednoznačně hodnocení **výborně**.

V Praze, 29. prosince 2010

PhDr. Jaroslav Valkoun

Ústav světových dějin FF UK v Praze